

NORSK ETNOLOGISK GRANSKING

Emnenr. 23

Fylke: Nordland

Tilleggsspørsmålnr.

Herad: Bodin

Emne: Røsskinn tie hverdags

Bygdelag: Løding

Oppskr. av: Bernt. Kvalnes

Gard:

(adresse): Tverlandet

G.nr.

Br.nr.

A. Merk av om oppskrifta er etter eiga røynsle. Helois

B. Eller om den er etter andre heimelsmenn: (ta også med alder, heimstad, yrke):

Ulrik Evenes, Skjerstad Hoar.

SVAR

1. Så forskjellig. Det er ofte nå slik at en spiser på kjøkkenet. Våre dagens kjøkkener er jo nok så runderlige og praktisk innrettet. En satt ved bordet.

2. Hele huslyden satt (og sitter) ved samme bord. De voksne satt, barna stod.

3. Det var nok de heimer, "storkarsheimen", der husbondsfolket spiste først og tjenerne etterpå.

4. Det var vel så at i slike hjerfelle var det ikke samme slags mat for husbondsfolk og tjener.

5. Ja.

6. Det var vistnok hele året. Det hender vel også at husbondsfolk og tjener hadde samme mat.

7. Alle hadde nok sine faste plasser ved bordet.

8. Ja. Barna stod tie de var en 13-14 år. Dette var skikk tie

for en ca 35-40 år siden.

9. Nei.

10. Kanskje ved bordenden.

11. Nei en var ikke så nøye på å vaske hendene før en gikk til bords. Det var bare når en var ~~rest~~ riktig skitten at en gjorde det. En satt aldri ved bordet med tina på.

12. Ja, i gamle dager. Måske spiste en av samme fat til for en ca. 30-35 år siden. Det kunne nok forekomme at en hadde felles melkekopp til grøten. For en 30-40 år siden ble det mer og mer slutt med det.

Melka hadde en helst i kopper. De var laget av krus eller stein-
tøy. Det forekom svært vanlig at en tok ei tugg grønt i skia og dyppet i melkekoppen når en spiste. Nå drikker en alltid direkte av kopperen.

13. Det hendte nok at en satte gryta direkte på bordet på ei trefføl. De varme rettene ble vel servert i fat og tallerkener.

14. Ja. Det kunne være til frokost om en hadde spekesid og flatbrød. En la da sidestykkene mellom flatbrødet. Like en til middag. En kalte dette for bot.

15. Ja.

16. Nei.

17. En husker godt når gaffelen kom i bruk og når en spiste uten gaffel. For en 40-50 år siden begynte en å bruke gaffel.

18. Ja mennene brukte fellekniven når en hadde spekesild og speke- og kjøtt.

19. Hver hadde sin skje. I gamle dager var skjene laga av horn og tre. Skjene, knivene og gafflene ble oppbevart i en kasse på veggen.

20. For en fikk tallerkener av steintøy, var de vel av tinn.

En gikk over tre dype tallerkener når det gjaldt grønt.

For i tida hadde en treskåler tre grønt.

21. For brukte en ikke bordduk tre hordags. Det brukte en nå, ofte voksduk. En begynte med dette for en ca. 30 år siden eller kanskje for ca. 25 år siden. Voks- og duken lå på bordet også mellom måltidene.

22. For var det kvitstunt bord eller malt bord som en vaska.

23. Det vanligste var vel at enhver forsynte seg som en ville.

24. Det hendte nok at husmora smurte på maten tre fjerner og la på et fat, og så fikk de ikke smør. Ellers var det ikke vanlig at husmora skiftet hverken

Små eller ost.

26. De små barna ble vel helst hjulpet av mor eller eldre søster.

27. Ja. Til for en ca. 25 35-40 år ^{aldre} ^{viden.}

28. En leser (og leste) for maten.

En det voksne bare, så leser en stilt er det barn ved bordet ^{lyse} ^{lyse} et gjerne bordbørna høyt.

29. Det var alltid tillatt å ^{snakke} ~~spise~~ ved bordet. Hvem som helst kunne snakke ved bordet. Således er det nå også.

30. Det var ikke upassende å le litt ved bordet.

31. Ja.

32. Ja.

33. Så forskjellig.

34. Seque spisen. I våre dager velbe komme.

35. Nei.

36. Ja.

37. Ja, således også nå.

38. Kaffe tok en jo alltid til når fremmede kom. Således også nå.

39. En fremmed gjest kunne nok spise på kjøkkent, men det var jo ikke vanlig. Helst ble (og blir) han jo best inn i stua.

40. Ja, han kan spise alene, men han kan også ha hús faren eller hús mora eller begge med.

40. Ja.

41. Ja, noen av hússtanden må være tilstede i stua og underholde gjesten. Satt gjerne et stykke fra bordet.